

Tisková zpráva

Surovinová politika zítra na vládě – splní premiér Rusnok slovo?

Schválí vláda v demisi nebezpečné plány, které Nečasova vláda odmítla?

úterý 13. srpna 2013

Již zítra bude vláda projednávat novou surovinovou politiku. Podle návrhu usnesení připraveného ministrem průmyslu Ciencalou má vzít kabinet materiál nejen na vědomí, ale navíc závazně schválit jeho hlavní cíle [1]. Ekologické organizace naléhavě žádají premiéra Rusnoka i jeho ministry, aby takto zásadní rozhodnutí přenechali až vládě vzešlé z řádných voleb. Současně upozorňují, že rok starý návrh pocházející z dílny ministra Kuby, který odmítla i Nečasova vláda, obsahuje řadu plánů nebezpečných pro zdraví občanů, pro jejich peněženky i pro českou krajinu.

Za nejhorší z Ciencalou nyní navrhovaných opatření považují ekologické organizace:

- obnovení vyvlastňovacích paragrafů, které loni z horního zákona vyškrtla Nečasova vláda,
- faktickou stavební uzávěru v desítkách obcí v severních Čechách [2],
- plány na prolomení územních ekologických limitů těžby hnědého uhlí (byť „pouze“ podmíněně a s časovým odkladem do roku 2016),
- otevření nových uranových dolů,
- výstavbu nových spaloven recyklovatelného odpadu financovanou z rozpočtů domácností formou pevných výkupních cen takto vyrobené energie,
- podporu pro těžbu zlata na Šumavě, v Brdech nebo u slapské přehrady.

Navrhované cíle politiky obsahují i tak obskurní záměry jako „Zlepšit společenské vnímání těžebního průmyslu“, přičemž tento cíl by měly vedle těžebních společností naplňovat i státní Česká geologická služba, vysoké školy a média (!) – viz str. 59.

Předložený návrh politiky obsahuje i opatření nesporně přínosná a žádoucí [3], jejichž rozsah a přínos ovšem ani zdaleka nevyvažuje výše uvedená negativa.

Ekologické organizace s uznáním kvitovaly nedělní vyjádření premiéra Rusnoka, že vláda k věci určitě „nepřijme žádné závazné závěry“ a on sám považuje za chybné, aby byl materiál schválen [4]. Podle dostupných informací v současnosti probíhá na ministerstvu průmyslu a obchodu intenzivní jednání o tom, jak bude úřad postupovat dál (tedy zejména zda stáhne návrh z jednání vlády). Výsledky mají být známy dnes pod 14. hodině.

Daniel Vondrouš ze Zeleného kruhu řekl: „*Hodlá-li vláda dodržet zákon, musela by nyní začít připravovat varianty surovinové politiky na třicet let dopředu, všechny je projednat s veřejností a nakonec vybrat a schválit tu nejlepší. Na vládu v demisi je to příliš dlouhý a*

náročný úkol. Vážíme si toho, že to pan premiér Rusnok uznal, a věříme, že zítřejší jednání vlády podle toho dopadne.“

Jan Rovenský z Greenpeace dodal: *„Dobrá rada ministrům na zítřek zní: zahodte to. Nejen kvůli šíleným nápadům na obnovení stavební uzávěry ve městech a obcích nad ložisky uhlí, na resuscitaci vyvlastňování pro potřeby těžby či na státní podporu „zlepšování společenského vnímání těžebního průmyslu.“ Ale i proto že tak zásadní otázku, jako jsou cíle vládní politiky na další čtvrtstoletí, by prostě neměl schvalovat kabinet bez mandátu. Doufáme, že to chápete. Díky.“*

Edvard Sequens ze sdružení Calla připomněl: *„Návrh surovinové politiky by znamenal zásadní obrat v oblasti těžby uranu od útlumu k investicím do nových uranových dolů. Účet na sanaci uranových škod za desítky miliard zaplatíme všichni.“*

Vojtěch Kotecký z Hnutí DUHA řekl: *„Dolování zlata by poškodilo život místních lidí a proměnilo v pouštinu desítky hektarů krajiny v sousedství slapské přehrady, v Brdech nebo na Šumavě. Ministři by měli respektovat názor starostů i desetitisíců místních lidí a úplně jej ze surovinové politiky vyřadit.“*

Kontakty:

- Daniel Vondrouš, Zelený kruh, 724 215 068, vondrous@zelenykruh.cz
- Vojtěch Kotecký, Hnutí DUHA, 604 202 470, vojtech.kotecky@hnutiduha.cz
- Edvard Sequens, Calla, 602 282 399, edvard.sequens@calla.cz
- Jan Rovenský, Greenpeace, 734 620 844, jan.rovensky@greenpeace.org
- Jan Nezhyba, Arnika, 739 593 364, jan.nezhyba@arnika.org
- Barbora Hanzlová, Centrum pro dopravu a energetiku, 605 276 909, barbora.hanzlova@ecn.cz

Poznámky:

[1] Podle návrhu usnesení předloženého ministrem průmyslu vláda mj.

„II. schvaluje

1. Hlavní cíle surovinové politiky v oblasti nerostných surovin, uvedené v kapitole I/8.1.1 Surovinové politiky,

2. Hlavní cíle surovinové politiky v oblasti druhotných surovin, uvedené v kapitole II/4.1 Surovinové politiky,“

[2] Jedním z hlavních cílů, které má zítra kabinet schvalovat, je i *„4. Zajistit důslednou ochranu ložisek vyhrazených nerostů“*. V návaznosti na platný horní zákon jde především o zákaz stavební činnosti v místech možné těžby, tedy chráněných ložiskových územích (CHLÚ) a dobývacích prostorech (DP) - viz § 16 an. horního zákona.

Formulace použitá v surovinové politice ovšem nezahrnuje pouze známý Horní Jiřetín a Černice, ale celkem 30 severočeských měst a obcí, které se aktuálně nalézají v CHLÚ a v DP. Realizace hlavního cíle koncepce č. 4 by tedy vedla k faktickému obnovení předlistopadové stavební uzávěry, která by postihla desítky tisíc občanů a zastavila územní rozvoj podstatné části Ústeckého kraje.

[3] Mezi hlavní pozitiva návrhu patří:

- navrhované snížení současného mamutího vývozu elektřiny do zahraničí (se kterým ovšem nepočítá paralelní energetická koncepce),
- vyloučení těžby černého uhlí v Beskydech,

- přednostní využití hnědého uhlí dostupného v rámci limitů pro účinnou kombinovanou výrobu tepla a elektřiny (většina ho dnes končí v kondenzačních elektrárnách s účinností kolem 30 %),
- „maximalizace zajištění alternativních paliv, zejména biomasy“ (kterou ovšem vláda naopak na dlouhá léta zlikviduje připravovaným úplným zrušením pevných výkupních cen na elektřinu vyrobenou z biomasy).

[4] Viz vystoupení premiéra Rusnoka v Otázkách Václava Moravce dne 11. srpna 2013, ke zhlédnutí zde: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1126672097-otazky-vaclava-moravce/213411030500811/>.

Přepis klíčové části:

Jiří Rusnok: *Uvažuji o tom, že počkám na vyjádření pana ministra, který má vždycky možnost ten materiál stáhnout ještě před jednáním vlády. A uvažuji také o tom, že například ten materiál můžeme začít projednávat, a pak přerušíme jeho projednávání a stanovíme nějakou lhůtu, která evidentně bude znamenat, že to dokončí až příští vláda. (...)*

Václav Moravec: *Jako premiér nepřipustíte, aby byl tento materiál schválen?*

Jiří Rusnok: *Nevidím pro to důvod.*

Václav Moravec: (...) *Takže byste považoval za chybné, kdybyste tomuto materiálu řekli ano?*

Jiří Rusnok: *Ano. Není potřeba ho teď přijímat a uzavírat ty závěry, protože evidentně to jsou dlouhodobá strategická rozhodnutí. Na to bude mít čas nová vláda.*

Ekologické organizace považují za zásadní v této souvislosti zdůraznit, že „závažným závěrem“ by bylo přijetí nejen surovinové politiky jako celku (které ostatně v této fázi není podle zákona možné, protože dosud nebyly posouzeny její vlivy na životní prostředí), ale i plánované schválení jejích „hlavních cílů“. Ty totiž zásadním způsobem předurčují konečnou podobu celého dokumentu. Jejich současná formulace je navíc do té míry neurčitá, že umožňuje téměř libovolnou interpretaci v budoucnu.